

Надточій Руслана,

здобувачка II освітнього рівня (магістратура) Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: Богута Валентина,

кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри початкової освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ОСНОВНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ НУШ

Україна переживає час інтенсивних змін та державотворення. Важливо виховати підрастаюче покоління підготовленим до тісної взаємодії з цим процесом. Національно – патріотичне виховання стає одним із основних у становленні відданого громадянина своїй державі. Сучасні етапи воєнної боротьби за збереження й захист нашої вільної України, відбудови її територій підвищують значення національно-патріотичного виховання учнів. Освітня діяльність продовжує ставити в пріоритет виховання справжніх патріотів.

Перед освітніми навчальними закладами постає завдання збагачення підрастаючого покоління різноманітними і глибокими знаннями. Школи мають формувати патріотичні почуття, які є необхідними для майбутніх громадян. Саме перед національно – патріотичним вихованням покладається мета підготувати патріотів Батьківщини, які здатні творчо та креативно діяти, реалізовувати себе, можуть свідомо робити певний вірний вибір.

Виклики, пов'язані з формуванням активного та відповідального громадянина із розвиненим почуттям власної гідності, стійкою громадянською позицією, готовністю до виконання громадянських обов'язків, потребують комплексного підходу до вирішення поставлених завдань в умовах модернізації системи освіти України [3, с.1].

Національно-патріотичне виховання – процес в якому формується патріотизм, який покликаний виховувати особистість чутливою до свого оточення, залучати її до суспільного життя, у якому права людини є визначальними.

Першооснови національно - патріотичного виховання закладаються у сім'ї та початковій школі. Ефективність забезпечує реалізація у виховному процесі діяльнісного, особистісно-орієнтованого, системного підходів, а також дотримання принципів гуманізації та демократизації виховного процесу, самоактивності й саморегуляції, системності, комплексності й міждисциплінарної інтегрованості, наступності й безперервності, культуровідповідності та інтеркультурності. Молодший шкільний вік – важливий сенситивний період у становленні особистісного розвитку учня. Саме тут закладаються основи моральних знань, норм, формується свідомо-емоційне ставлення до навколишнього середовища [1, с. 6].

У Концепції «Нова українська школа» визначено: «Громадянські та соціальні компетентності включають володіння культурою демократії, правову компетентність, усвідомлення рівних прав і можливостей, толерантність, здатність до соціальної комунікації, здорового способу життя» [3, с. 2].

У змісті національно-патріотичного виховання молодших школярів провідними є такі складові: розвиток патріотизму, національної самосвідомості, культури міжетнічних відносин, закладення основ правосвідомості, політичної культури, планетарної свідомості. Важливими елементами також є виховання дбайливого ставлення до природи рідного краю, розвиток моральності особистості дитини, формування культури поведінки, працьовитості.

Національно – патріотичне виховання в молодших школярів здійснюється в процесі вивчення освітніх предметів: української мови (інтегрований курс «мова та читання»), роботи з дитячою книжкою, «Я досліджую світ», фізичної культури, предметів художньо-естетичного циклу, трудового навчання та

виховної роботи в школі. Велика кількість вправ (усних, письмових, аналітичних, фізичних), завдань підручників для початкової школи дають учням уявлення про те, якою сильною може бути людина, коли вона прагне чесно виконати свій обов'язок перед людьми і своєю країною. Зі змісту підручників діти дізнаються про рідний край, Україну, її природу, про український народ, його теперішнє і минуле тощо.

Одним із головних завдань виховання має бути розвиток патріотизму – любові до свого народу, до Батьківщини, до її національних героїв та історичного минулого [2].

Національно – патріотичне виховання молодших школярів повинно пронизувати увесь освітній процес. Особлива роль належить предметам гуманітарного та художньо-естетичного циклів. У вихованні патріотизму учнів початкових класів педагог може з успіхом використовувати масові, групові (гурткові) та індивідуальні форми роботи, зокрема, ранки, зустрічі, літературні вікторини, зустрічі з відомими людьми краю, фестивалі; екскурсії, походи, класні години, випуски стінгазет; позакласне читання, гру на музичних інструментах, малювання, що між собою взаємопов'язані.

З-поміж методів найбільш ефективними у національно-патріотичному вихованні молодших школярів є бесіди, розповіді, диспути, робота з книгою, рецензування; демонстрації, ілюстрації, екскурсії, які здатні загострити у свідомості школярів соціальну чутливість, інтуїцію, громадянську совість; а також – практичні: вправи, самостійна робота, ігри, ситуації морально-етичного характеру, ігри-драматизації, які дають змогу закріпити дієву сторону патріотизму.

Список використаних джерел

1. Аспекти громадянського виховання учнів молодшого шкільного віку
<http://repository.rshu.edu.ua/id/eprint/1784/>

2. Батьки і діти. Виховання підростаючого покоління : Громадянське виховання
<https://osvita.ua/school/method/upbring/5904/>
3. КОНЦЕПЦІЯ розвитку громадянської освіти в Україні
<https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/01/KONTSEPTSIYA-ROZVYTKU-GROMADYANSKOYI-OSVITY-V-UKRAYINI.pdf>
4. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді
<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5d5/279/7ca/5d52797ca746c359374718.pdf>

Починюк Євгенія,

*кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка
кафедри початкової освіти Полтавського національного
педагогічного університету імені В. Г. Короленка*

ЕРГОНОМІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Професійно-педагогічна компетентність сучасного вчителя початкової школи є багатограним та складним особистісним утворенням. Для забезпечення максимально комфортних і безпечних умов освітнього середовища вчитель повинен володіти комплексом професійних та особистих якостей, що в сукупності й становлять його професійно-педагогічну компетентність. Однією з ключових компетентностей сучасного педагога нової української школи є ергономічна компетентність, яка полягає в комплексі знань, умінь, навичок організації ергономічного освітнього середовища, формування ергономічної культури, практичних умінь оптимізації та інтенсифікації навчального процесу із забезпеченням принципів здоров'язбереження.

Сутність та особливості формування професійно-педагогічної компетентності вчителя розкрито у наукових працях Л. Васильченко, Г. Груць,